

Кой кой е в античната история

Авраам	Родоначалник на евреите и техен първоучител, който ги повел към Ханаан.
Агамемнон	Герой от „Илиада”. Цар на Микена и предводител на хаяците в Троянската война.
Алкивиад	Атински аристократ, роден около 450 г.пр.Хр., ученик на Сократ. Притежавал привлекателна външност и силен ентелект, но бил безскрупулан. По време на Пелопонеската война оглавил военната експедиция в Сицилия (415 г.пр.Хр.), след това намерил убежище в Спарта и им помогнал да победят атиняните.
Амон	Древноегипетски бог на въздуха и вятъра, кокровител на Тива. По-късно бил почитан като бог на плодородието и съдател на целия свят.
Антонин Пий	„Благочестивият”. Римски император (138-161г.), дал името на най-блестящата династия на Римската империя. Без да превъзхожда своите предшественици, разумно използвал плодовете на тяхната политика, затова неговото управление влиза в историята като „златното време” на империята.
Ану	Бог на небето в Древна Месопотамия
Анубис	Древноегипетски бог, съпровождащ душите на мъртвите в подземния свят.
Аполон	Древногръцки бог на изкуствата и покровител на музите. Бил почитан и в Древния Рим.
Арес	Древногръцки бог на войната, син на Зевс и Хера. За разлика от Атина, която била богиня на честната и страведлива война, Арес олицетворявал коварната, жестока и вероломна война.
Аристотел	Древногръцки философ (384-322г.пр.Хр.). учл в Академията на Платон, а след смъртта на учителя си напуснал Атина и станал наставника на Александър Македонски. Аристотел изследвал почти всички въпроси от развитието на природата и обществото, въвел термини, които са запазили значението си и до днес.
Аристофан	Най-големият елински поет – комик. Роден около 445 г.пр.Хр. Автор на 40 комедии, от които са запазени 11. По-известни от тях са: „Облаци”, „Оси”, „Птици”, „Жените в народното събрание”.
Артемид	Древноръцка богиня на лова, покровителка на всичко живо на земята. Сестра-близначка на Аполон. Тядава щастие в брака.
Атина	Древногръцка богиня на мъдростта и войната, която се родила от главата на своя баща Зевс. Сред животните нейни символи са змията и совата, олицетворяващи мъдростта.
Афродита	Древногръцка богиня на любовта и красотата
Ахил	Най-силният от ахейските герои, сражавали се при Троя, победил в двубой смелия Хектор
Ашурбанипал	Асирийски владетел (668-627 г.пр.Хр.), при който държавата достигнала своя разцвет. Изключително умен и образован човек, той говорел няколко езика, притежавал литературен талант и придобил математически и астрономически познания. Създал огромна библиотека от 20 000 глинени плочки и построил множество храмове и дворци.

Аякс	Един от най-храбрите воители от Троянската война. Цар на Саламин, сражавал се срещу Троя. Омир го описва като огромен мъж и го сравнява със стена.
Брут, Марк Юний	Най-известният сред убийците на Юлий Цезар, той бил в началото противник на Помпей, после се присъединил към него, за да мине през 48 г. пр. Хр. на страната на Цезар. Макар да получил почести и длъжности от Цезар, той оглавил заговора срещу него. Бил убит от Марк Антоний.
Венера	Древноримска богиня на красотата и любовта. Съответства на Афродита при елините.
Вентрис	Майкъл Вентрис. Разчел писмеността на минойците „линеар Б“.
Гилгамеш	Митичен герой от Месопотамия.
Гротефенд	Георг Гротефенд. Разчел клинописното писмо.
Дарвин	Чарл Дарвин. Съзателят на еволюционната теория за произхода на човека от маймуната.
Дарий I	Персийски владетел (521-486 г. пр. Хр.), при който империята достига най-голямото си могъщество. Той завладял мала Азия, част от Балканския полуостров, а на изток стигнал чак до Индия. Поставил е началото на строителството на новата столица Персеполис.
Демостен	(384-322 г. пр. Хр.). Един от най-известните елински оратори. Живял в Атина. Той се превърнал в символ на безкомпромисна борба за свобода и демокрация
Деций	Римски император (249-251 г.), той бил първият император, роден в Панония, и първият император, загинал в битка с външни врагове (готите). Предприел гонения срещу християните.
Дионис	Бог на виното и веселието. Учи хората да отглеждат лозата и от гроздето да правят вино.
Еа	Бог в Месопотамия, който властвал над хората.
Евклид	Древногръцки математик (IV-III в. пр. Хр.), живял и творил в Александрия, автор на книгата „Елементи“.
Еврипид	Атински трагически поет от V в. пр. Хр. приятел на Сократ. Според преданието той е написал 100 пиеси. От тях са запазени 18. По-известни са „Медей“, „Ифигения в Таврида“, „Електра“. Умира през 406 г. пр. Хр. в Пела, столицата на Македония.
Евънс	Сър Артър Евънс. Откривателят на дворецът на цар Минос в Кносос на о. Крит.
Епаминонд	Пълководец и държавник, с чието име е свързано възможването на Тива през първата половина на IV в. пр. Хр. спечелил блестящи победи срещу Спарта при Левктра (371 г. пр. Хр.) и Мантинея (362 г. пр. Хр.).
Ератостен	Древногръцки математик, географ и астроном (276-194 г. пр. Хр.), считан за създател на географията. Учил в Атина, той оглавявал Александрийската библиотека. Едно от постиженията му е измерване на земния меридиан, който минава през Александрия. Написал е първата книга, озаглавена „География“.
Есхил	Трагически поет, роден в Елевзин около 525 г. пр. Хр., воювал срещу персите при Маратон и Саламин. Многократен победител в поетическите състезания, организирани в Атина. По-известни негови

	произведения са: „Прикованият Прометей”, „Седмината срещу Тива”.
Зевс	Върховен бог в древногръцкия пантеон. Бог на небето и гръмотевиците, властващ над всички други богове и над хората на земята. Негова птица е орелът, негово дърво – дъбът.
Изида	Древноегипетска богиня на мойчинството, семейството, олицетворение на брачната вярност към съпруга.
Ищар	Богиня на любовта и плодородието в асиро-вавилонската митология.
Йехова	Богът на евреите, който оклучил завет със своя народ
Калугула	Римски император (37-41г.). Той останал известен с прозвището „лудия”, заради непредсказуемото си поведение. Обявил се за бог, живял в голямо разточителство и се отнасял с неуважение към Сената. Показал странни действия и решения, проявявал жестокост. Бул убит от преторианската гвардия.
Керсеблепт	Одриски цар (IV в.пр.Хр.), син на Котис. Той бил изключителен воин. Много пъти е воювал с Филип II. Бил почетен гражданин на Атина и е имал право да участва в Олимпийските игри.
Кир II	Персийски цар (553-529 г.пр.Хр.), смятан за основател на Персийската империя. Той превзема Вавилон. Империята му се простирала от Мала Азия и Палестина до р. Инд.
Клавдий	Римски император (41-54 г.), той се оказал чудесен администратор благодарение на блестящото си образование. По негово време започнало завладяването на Британия. В римски провинции били превърнати Тракия и Мавритания.
Клистен	Атински законодател то VI в.пр.Хр. продължава и задълбочава реформите на Солон. В резултат на тях атинската демокрация добива завършен вид.
Колдевей	Робърт Коддевей. Немски археолог, открил останки от Висящите градини на Семирамида, Вавилонската кула, улицата на процесите във Вавилон с портата на богинята Ищар
Крас	Римски политик и пълководец (115-53г.пр.Хр.), член на първия триумвират. Той разбива най-голямото робско въстание, предвождано от тракиеца Спартак.
Ксенофонт	Древногръцки писател и историк (430-355 г.пр.Хр.). По-важни негови творби са „Анабазис”, „Гръцка история”, „Пир”, „Възпитанието на Кир” и др.
Ксеркс	Персийски цар (485-465 г.пр.Хр.), син на Дарий I, който предвожда персийската армия във Втората гръко-персийска война.
Лепид	Член на втория триумвират, един от най-верните привърженици на Юлий Цезар. По-късно Октавиан го обвинил в узурпирането на властта в Сицилия. Лепид бил свален от всички постове, освен Велик понтифик, и отпратен на заточение, където умрял през 13 г.пр.Хр.
Лизип	Елински скулптор от IV в.пр.Хр., творил в двореца на Александър Македонски
Мардук	Върховен бог, цар на боговете и смъртни във Вавилон.
Марк Аврелий	Римски император и философ (161-180 г.). Цялото му управление преминало във войни с Партското царство и германките племена, засилващи натиска си на северната граница на империята
Марс	Римски бог, съответства на Арес при елините

Менелай	Герой от „Илиада”. Брат на Агамемнон и предводител на ахейците. Заради отвличането на неговата съпруга Елена се водила Троянската война.
Меркурий	Древноримски бог. Съответства на Хермес в гръцката митология.
Меценат	Гай Цилний Меценат произхождал от древен етруски род. Писател и покровител на литературата и зкуството. Живял през I в.пр.Хр. Името му е станало нарицателно за човек, който цени и покровителства изкуството.
Минерва	Древноримска богиня. Съответства на Атина в гръцката митология.
Минос	Герой от гръцката митология, полулегендарен цар на о. Крит, син на Зевс и Европа, държал Минотавъра в Лабиринта.
Митра	Древен персийски бог на светлината и правдата, а по-късно и на слънцето, изобразяван бил като младеж, притискащ с кояното си повален бик – символ на тъмните сили.
Музи	Деветте богини – покровители на изкуствата и науката – Урания, Калиопа, Клио (муза на историята), Мелпомена, Полихимния, Талия, Ерато, Терпсихора и Евтерпа
Нептун	Древноримски бог на морето, съответства на Посейдон в гръцката митология.
Нерон	Римски император (54-68г.), чието име станало нарицателно на самовлюбената жестокост. По негово време избухнал голям пожар в Рим и били предприети големи гонения срещу християните. Той се считал за голям творец – актьор и поет. Бил прогонен от преторианците и се самоубил.
Нут	Древноегипетска богиня на небето, считана за майка на всички небесни тела. Изобразявана е като гола жена, чието тяло е обсипано със звезди.
Озирис	Древноегипетски бог на производителните сили на природата и владетел на подземното царство. Брат и съпруг на Изида.
Орфей	Митичен тракийски певец, лечител и прорицател, роден в Родопите, слязъл в подземното царство да изведе любимата си евридика.
Платон	Един от най-известните древногръцки философи, живял между 427 и 347 г.пр.Хр. Истинското му име било Аристокъл. Родом от Атина, Платон произхождал от аристократичен род. Бил ученик на Сократ. През 388 г.пр.Хр. основал философска школа в Атина – Академия (местността, където била разположена школата, носела името на героя Академ). Считал, че най-доброто и справедливо управление е това, при което философи стоят начело на държавата. Философските му съчинения били написани под формата на диалози, в които главно действащо лице е Сократ.
Плиний Млади	Римски писател и политик, живял през I-II в. Направил блестяща кариера: военен трубун, квестор, народен трибун, претор, консул. Изучавал философия и ораторство. Автор е на „Възхвала на Траян” и „Писма”
Плутарх	Елински писател и историк, живял от 46 до 127 г. най-известната му творба е „Успоредни животописи”. Произведенията му оказвали голямо влияние и през Ренесанса.
Полибий	Елински историк, живял от 200 до 120 г.пр.Хр. След 168г.пр.Хр. е

	заложник в Рим. Учител на Сципион Емилиан. Най-важното му произведение се нарича „История”.
Посейдон	Древногръцки бог на морето, брат на Зевс.
Ра	Древноегипетски бог на Слънцето, считан за покровител на всички останали богове
Саргон	Цар на Акад (XXIII в. пр.Хр.), създал огромна държава от Елам до Средиземно море, която включвала цяло Месопотамия. Управлявал от новата столица – Акад, разположена на левия бряг на р.Ефрат. основаната от него династия контролирала месопотамия близо век и половина.
Сатурн	Бог на посевите, който учи хората на земеделие и лозарство и ги дарява с изобилие. Според римската митология, отначало той бил преследван от Юпитер и успял да се скрие на място, обиколено с плонини, което нарекъл Латинум.
Ситалк	Владетел на одрисите, син на Терес I. Разширил северната граница на държавата във война със скитите. По време на Пелопонеската война станал съюзник на Атина. Предприел неуспешни военни кампании срещу Македонското царство и срещу трибалите.
Сократ	Атински философ, роден през 470 г. пр.Хр. Учител на Платон и един от най-известните философи на Античността. Подбно на Исус Христос той не е оставил никакви писмени произведения. За неговата философия пишат учениците му, сред които най-известен е Платон.
Солон	Атински политически деец, законодател и поет от VII – VI в. пр.Хр., един от Седемте мъдреци на елинската античност.
Софокъл	Прагически поет, роден през 49 г. пр.Хр. в Колон, близо до Атина. Най-сериозният съперник на Есхил в поетическите състезания. От неговите 130 драми до нас са достигнали седем. Сред тях са: „Едип цар”, „Антигона”.
Страбон	Елински историк и географ, роден през 64-63 г. пр.Хр. В творбата си „География” занимателно описва земите, нравите и обичаите на различни народи.
Тацит	Корнелиус Тацит (55-120г.). Най-известният римски историк. При управлението на Траян е бил управител на римската провинция Азия. Най-известни са книгите му „Германия” и „История” (състояща се от 14 книги).
Терес I	Владетел на Одриското царство. Пръв успял да обедини одрисите и да създаде обширна и мощна държава.
Тиглат Палазар	Цар на Асирия (ок. 745 – 727г. пр.Хр.), чиято слава дължи на мъдрите си управленски реформи и завоевателните войни. Когато умира оставя Асирия като империя, разпростряла се от Персийския залив до границите на Египет и включваща значителна част от Анатолия и Мала Азия.
Тит Ливий	Римски историк (59-17 г. пр.Хр.). близък на император Август. Най-известното му произведение било историята на Рим – „От основаването на града”, в 142 книги.
Траян	Римски император (98-117г.). Добър пълководец, неговото управление било белаяно с две големи военни начинания –

	войната с даките и войната с Партското царство. При него Римската империя достигнала до най-глюямото си териториално разширение – от Британия на запад до Персийския залив на изток, от Долни Рейн на север до Сахара на юг.
Тукидид	Древногръцки историк (460-396г.пр.Хр.). Пише „История на Пелопонската война” в 8 книги, в която сам взима участие като атински стратег.
Фидий	Проучут атински скулптор, живял през V в.пр.Хр. Ръководил строителството на Акропола. Негово дело е и четвъртото чудо на света – огромната статуя на Зевс в Олимпия.
Хадес	Древногръцки бог, брат на завс и Посейдон. Владетел на подземния свят и царството на мъртвите.
Хадриан	Римски император (117-138 г.). Той се проявил като опитен и енергичен администратор, добър пълковоед и в същото веремгорещ поклонник на изкуството и философията, построил Пантеона в Рим, най-запазената сграда от времето на Римската империя, Храма на Зевс в Атина и прочутия Хадрианов вал в Британия. По негово нареждане били систематизирани издадените дотогава съдебни закони.
Ханибал	Ханибал (247-183 г.пр.Хр.). Бележит картагенски военачалник, син на Хамилкар Барка. Отличил се по време на Втората пуническа война (218-201г.пр.Хр.). С войска от 100 хил. души преминал от Испания в Италия, като прекосил Пиринеите и Алпите. Нанесъл тежки поражения на римляните в битките при Тразименското езеро и Кана. Принуден да се върне в Африка бил победен в битката при Зама (202г.пр.хр.) от римския пълководец Сципион Африкански.
Хапи	Древноегипески бог на прлодородието, от когото зависело прииждането на р. Нил.
Хектор	Троянки герой, син на Приам. Най-слиният и благороден от троянците. Убит е от Ахил в двубой.
Хера	Древогръцка богиня на брака и раждането на деца. Съпруга на Зевс.
Хераклит	Гръцки философ от края на VI и началото на V в.пр.Хр. Роден в град Ефес (Мала Азия).
Хермес	Древногръцки бог на търговията, границите и пътешествениците, които ги пресичат. Вестител на боговете.
Херодот	Елински историк, живял през V в.пр.Хр. Автор на „Истории”. Римският оратор Цицерон го нарекъл „баща на историята”.
Хефест	Древногръцки бог на занаятите, покровител на огъня и обработката на метала.
Хор	Древноегипетски бог, син на Озирис, покровител на фараоните. Изобразяван е и като сокол.
Цезар	Гай Юлий Цезар (100-44 г.пр.Хр.). Племенник на Марий. Интелигентен, честолюбив, добър оратор и пълководец, амбициозен. Участник в Първия триумвират, покорил галите. Победил в гражданската война Помпей, взел цялата власт и въвел мир и ред в държавата. Защитевал бедните, ограничил експлоатацията на провинциите, разширил търговския обмен, подобрил календара (въвел т.нар. Юлиански календар). Убит след заговора на Брут и Касий. Известни фрази: <i>“По-добре пръв сред варварите, отколкото втори в</i>

	<i>Рим.</i> , “ <i>Veni, vidi, vici!</i> ” („Дойдох, видях, победих.”), „Хората с удоволствие вярват на това, което желаят.”, “По-добре де се умре веднъж, отколкото непрекъснато да се страхуваш да не те убият.”, “Жребият е хвърлен!”, “И ти ли Бруте?” .
Цицерон	Ней-известният римски оратор, автор на философски и етически трактати.
Шамполион	Жан-Франсоа Шамполион. Разгадал йероглифното писмо.
Шлиман	Хайнрих Шлиман. Откривателят на град Троя. Правил разкопки и в Микена и открил златната маска на Агамемнон.
Юнона	Римска богиня. Съответства на Хера при елините.
Юпитер	Върховен бог в римския пантеон. Съответства на Зевс в гръцката митология.
Янус	Бог на всяко начало и край. Известен е като двулик бог, римляните го изобразявали с две лица. От него води името си месец Януари.